

# Format technische vragen

Datum indienen: 14-09-2026

Datum politieke avond: 22-09-2026

**Agendapunt: 5. Voorbereidende vergadering Rekenkamerrapport 'Tussen waarnemen optreden, Toezicht en handhaving openbare ruimte'**

**Onderwerp:**

**Toelichting:**

Ter voorbereiding op de behandeling van de Rekenkamerrapport in de voorronde van 22 september heb ik enkele vragen aan de rekenkamer.

**Vraag/vragen:**

1. Is de rekenkamer in haar onderzoek (goede) voorbeelden tegengekomen van rapportages waarin het naleefgedrag wordt gemeten en weergegeven met een zinvolle en duidelijke indicator?

*Antwoord:*

In het oorspronkelijke onderzoek hebben wij geen rapportage als expliciet 'goed voorbeeld' opgenomen. De constatering in het rapport was juist dat het VTH-beleid van Overbetuwe wel de ambitie bevat om over naleefgedrag en maatschappelijke effecten te rapporteren, maar dat over de onderzochte periode geen rapportage is aangetroffen waarin dit daadwerkelijk op die manier gebeurt. Het rapport constateert daarom dat expliciete effectindicatoren voor onder meer naleefgedrag ontbreken en dat de doeltreffendheid daardoor bestuurlijk onvoldoende aantoonbaar is.

Wij hebben geen onderzoek gedaan naar eventuele (goede) voorbeelden van rapportages waarin het naleefgedrag wordt gemeten. Dat laat onverlet dat we daar -naar aanleiding van uw vraag- toch nog even naar hebben gekeken.

Een duidelijk voorbeeld is bijvoorbeeld het VTH-jaarverslag van de gemeente Amersfoort. Daar wordt bijvoorbeeld 'spontaan naleefgedrag' gemonitord, zijnde het percentage controles waarbij bij de eerste controle geen overtreding werd vastgesteld. Daarnaast monitort de gemeente Amersfoort een 'toezichtseffect', zijnde het percentage geconstateerde overtredingen dat na toezicht wordt opgelost zonder dat verdere formele handhaving nodig is. Daarmee wordt onderscheid gemaakt tussen twee relevante vragen, namelijk 'houden mensen zich uit zichzelf aan de regels?' en 'heeft het toezicht effect als een overtreding wordt aangetroffen?' U vindt het VTH-jaarverslag 2024 van de gemeente Amersfoort via deze weblink [Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2025 & Jaarverslag VTH 2024 | Lokale wet- en regelgeving](#).

De gemeente Overbetuwe heeft overigens in het vastgestelde Uitvoeringsprogramma VTH 2026-2027 (van kracht sinds 1 april jl.) inmiddels vergelijkbare indicatoren opgenomen. Zo mag bij maximaal 40% van de eerste controles een overtreding worden geconstateerd, waarvan maximaal 5% zwaar. Bij maximaal 5% van de hercontroles mag dezelfde overtreding opnieuw worden aangetroffen. Dat is -wat betreft effectmeting- een duidelijke stap in de goede richting. Het gaat echter om streefwaarden voor 2026-2027, vallend daarmee buiten de door ons onderzochte periode.

Daarbij hoort -wat ons betreft- wel een belangrijke kanttekening. Bij uitsluitend risicogerichte controles of controles naar aanleiding van meldingen wordt bewust gezocht waar de kans op overtreding groot is. Een dalend naleefpercentage kan dan juist het gevolg zijn van beter gericht toezicht. Risicogerichte controles zijn niet representatief voor alle bedrijven en

intensiever toezicht kan in dat geval juist leiden tot meer geconstateerde overtredingen zonder dat het werkelijke naleefgedrag is verslechterd.

Op basis van het voorafgaande zouden 'spontaan naleefgedrag' en 'toezichtseffect' mogelijk zinvolle indicatoren kunnen zijn, eventueel nader te preciseren en meerjarig te monitoren per relevant thema zoals afval, parkeren of APV.

2. Er wordt vastgesteld dat er geen kwartaalrapportages worden gemaakt door capaciteitsgebrek. Worden deze rapportages gemist of is de aanbeveling juist om minder rapportages te maken (minder bureaucratie) en deze afspraak uit het beleid te halen?

*Antwoord:*

De kern van onze aanbeveling is niet dat er per se meer documenten moeten worden geproduceerd, maar dat de met u afgesproken sturings- en verantwoordingscyclus daadwerkelijk moet functioneren.

In het huidige VTH-beleid heeft u er immers zelf voor gekozen kwartaalrapportages onderdeel te laten zijn van die cyclus. Het beleid bepaalt zelfs expliciet dat de kwartaalrapportages input leveren voor de bestuursrapportages en dat het VTH-jaarverslag aansluit op de jaarrekening. In het onderzoek bleek dat de kwartaalrapportages vanwege capaciteitsgebrek niet werden gemaakt en dat ook het integrale VTH-jaarverslag ontbrak. Daardoor ontbrak voldoende samenhangend inzicht in inzet, prestaties en effecten.

Er bestaat echter -voor zover wij dat hebben kunnen nagaan- geen (wettelijke) verplichting om ieder kwartaal een afzonderlijk VTH-rapport op te stellen. Echter, zolang u zelf in het vastgestelde beleid heeft opgenomen dat kwartaalrapportages worden opgesteld, moet die afspraak of worden uitgevoerd of worden aangepast. Te meer daar ook het Uitvoeringsprogramma VTH 2026-2027 (vastgesteld door het college op 16 maart jl.) opnieuw expliciet bepaalt dat er kwartaalrapportages en een VTH-jaarverslag worden opgesteld. In paragraaf 5.3 lezen we immers "Daarnaast worden kwartaalrapportages opgesteld en een VTH-jaarverslag uitgebracht, conform de BIG-8 beleidscyclus."

Maar uw achterliggende vraag lijkt duidelijk, namelijk de spanning tussen 'acteren' en 'rapporteren'. Tegelijkertijd kan acteren op termijn enkel doelmatig zijn, wanneer dat gericht gebeurt en gebaseerd op relevante informatie. Rapportages zijn immers geen doel op zichzelf.

Het is aan u om (in gesprek met uw college en uw portefeuillehouder) af te wegen of afzonderlijke kwartaalrapportages een toegevoegde waarde hebben. Is dat niet het geval, pas dan ook de (opnieuw vastgestelde) rapportagefrequentie en -vorm daarop aan.

3. Om de doelmatigheid te bepalen is gekeken naar het taakveld 1.2 openbare orde en veiligheid. Dat taakveld is breder. Dat het trekken van conclusies over Toezicht en handhaving in de openbare ruimte lastig maakt. Is de algemene aanbeveling om de financiële transparantie te versterken ook gericht op het opsplitsen/ontvlechten van deze post?

*Antwoord:*

Nee, onze aanbeveling is niet bedoeld om taakveld 1.2 op te splitsen. Dit taakveld is immers landelijk voorgeschreven en naar zijn aard veel breder dan alleen toezicht en handhaving in de openbare ruimte. Juist daarom hebben wij aangegeven dat er slechts beperkt conclusies over de doelmatigheid van het onderzochte VTH-beleid konden worden getrokken

Wel zou een nadere interne uitsplitsing van de lasten naar relevante activiteiten of producten de transparantie aanzienlijk vergroten. Zeker voor toezicht en handhaving in de openbare ruimte zou dat het mogelijk maken om de ingezette middelen beter te relateren aan capaciteit, activiteiten en resultaten. De kern van de aanbeveling blijft echter dat materiële afwijkingen tijdig, herkenbaar en inhoudelijk worden verklaard aan de raad.

*Tot slot.*

Wij bepleiten zeker niet voor meer bureaucratie, maar voor betere bestuurlijke informatie. Dat wil zeggen, een beperkt aantal goed gekozen indicatoren, een zo licht mogelijke monitoring en een overzicht waarin relevante kosten kunnen worden onderscheiden. Dit is -naar onze overtuiging- veel zinvoller dan (veel) rapportages met hoofdzakelijk aantallen activiteiten. Zodat de raad zich in de eerste plaats kan richten op de maatschappelijke effecten van het ingezette beleid, in plaats van op de (hoeveelheid) activiteiten die daaraan hebben bijgedragen.

**Indiener/fractie:**

Evert Westerbeek, D66

**Antwoord(en) ambtelijke organisatie:**

## Verschil politieke en technische vragen

Technische vragen zijn vragen naar feiten, harde gegevens. Deze vragen kunnen dan ook prima door ambtenaren beantwoord worden.

Zodra er naar een mening (van het college of de burgemeester) wordt gevraagd, betreft het een politieke vraag. Politieke vragen kunnen ook over onderwerpen gaan die niet op de raadsagenda staan. In ibabs staat bij persoonlijke documenten=>werkwijzer 2022-2026 een map formats met daarin een **format voor de schriftelijke, politieke vragen**. Je treft deze ook als bijlage bij dit verhaal.

Uiteraard is het niet altijd eenvoudig om onderscheid te maken tussen technische en politieke vragen. **De griffie kan je daarbij helpen en zal de raads- en burgerraadsleden daar graag (gevraagd en ongevraagd) over adviseren.**

Een paar voorbeelden om je eigen vragen aan te spiegelen:

- Technisch:
  - Hoeveel ambtelijke uren gaan we besparen door het invoeren van livestream en hoeveel is dit uitgedrukt in euro's?
  - Waar komt de eis van 16-18 cm vandaan? Is dit wettelijk voorgeschreven?
- Politiek:
  - Is het college op de hoogte van een bestuurdersvergoeding die boven de Balkenende- norm ligt? Wat vindt het college hiervan?
- Twijfel:
  - Kunnen de kaders, welke uit de discussie van het de Nieuwe Visie Afvalstoffenplan komen alsnog in de aanbesteding worden toegevoegd?
    - Als bedoeld wordt of het technisch mogelijk is de kaders in de aanbesteding toe te voegen, dan kan dit een technische vraag zijn.
    - Wordt het college gevraagd of ze genegen zijn om ook het te doen, dan betreft het een politieke vraag.

### Technische vragen

Wanneer stel ik een vraag?

De raad heeft recht op alle informatie die hij nodig heeft om zijn taak goed uit te voeren. Dat is een belangrijk recht. Aan de andere kant is het ook wel belangrijk jezelf af te vragen welke informatie je echt nodig hebt. Nieuwsgierigheid is een goede eigenschap voor een raadslid, maar veel vragen helpt niet altijd om op de hoofdlijnen te blijven en het ambtelijke apparaat niet onnodig te belasten.

Vooropgesteld: als je een raadsvoorstel of nota niet begrijpt, en daarom geen besluit kunt nemen, dan moet je natuurlijk een vraag stellen! Gaat het om een detail dat je niet begrijpt, dan kun je afwegen of het nodig is de vraag te stellen.

Een goed criterium voor jezelf om langs je technische vraag te leggen die je van plan bent in te gaan dienen: zal het antwoord op de vraag een verschil maken in mijn besluit om voor of tegen het voorstel te stemmen? M.a.w.: als ik antwoord A krijg stem ik voor, als ik antwoord B krijg stem ik tegen? Als dit niet het geval is, en het antwoord er dus niet wezenlijk toe doet, dan hoeft je de vraag niet te stellen!

Dat is in het begin vast wennen, een beetje eng zelfs, om niet alles tot in de finesses te weten. Maar het helpt je tegelijk om op de hoofdlijnen te blijven, je niet te verliezen in details en zo het overzicht te houden. Bovendien scheelt het de ambtelijke organisatie een hoop tijd.

### **Indienen technische vragen**

In het fractievoorzittersoverleg is afgesproken dat raads- en burgerraadsleden technische vragen voor voorronde of raad tot de donderdagmorgen 8.00 uur voor de betreffende politieke avond via mail kunnen aanleveren bij de griffie. De griffie bundelt de vragen per agendapunt (waarbij aangegeven wordt welke vraag van welke fractie is) en stuurt deze (uiterlijk 10 uur) naar de bestuursondersteuning, die de vraag uitzet bij de deskundige medewerker.

De antwoorden van de medewerkers worden dan voor maandagmiddag 16.00 uur, via de griffie naar de raad gezonden (via ibabs). De raad heeft dan een dag om de antwoorden tot zich te nemen ter voorbereiding op de politieke avond. Indien de antwoorden niet binnen de termijn beantwoord kunnen worden bijvoorbeeld als informatie van externen moet worden opgevraagd wordt dit bericht met aangeven van de datum waarop de antwoorden gegeven kunnen worden.

Nb.1. De medewerker zal de vragen en antwoorden delen met de portefeuillehouder, zodat deze ook volledig op de hoogte is. Medewerkers kunnen technische vragen, waarvan ze menen dat deze politiek zijn, voorleggen aan de portefeuillehouder. De portefeuillehouder besluit of hij hierover afstemming in het college wil. De antwoorden op de technische vragen kunnen dan wel al richting raad, de antwoorden op de politieke vragen komen dan na collegebehandeling.

In dit geval kan het dus zo zijn dat de antwoorden na het college pas op de dag van de voorronde beschikbaar komen

Nb.2. Het blijft ook altijd mogelijk om rechtstreeks een vraag aan een ambtenaar te stellen in geval van een verhelderende feitelijke vraag. Als de vraag en het antwoord ook relevant zijn voor andere raads- en burgerraadsleden, kan de ambtenaar altijd besluiten om de vragen en antwoorden naar de griffie te sturen voor verspreiding.